

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Markera verksamheter som planen avser Förskola Förskoleklass Grundskola Grundsärskola Fritidshem Gymnasieskola Gymnasiesärskola Annan pedagogisk verksamhet	Namn: Myrgångens förskola Adress: Myrgångsvägen 17, 757 57 Uppsala Telefon: Junibacken 018-727 75 15 Villegulla 018-727 74 87 Bråkmakargatan 018-727 74 49 Sörgården 018-727 74 86 Norrgården 018-727 74 52
Ansvarig för planen Förskolechef: Rektor: Verksamhetschef: Benämnd chef i planen.	Namn på ansvarig chef, förskolechef: Inger Björklund Tel och epost: 073-063 54 52 inger.bjorklund@uppsala.se Biträdande förskolechef: Anna-Lena Ekstrand Tel och epost: 018-727 22 93 anna-lena.ekstrand@uppsala.se
Planens giltighetstid:	2019

1. SYFTE OCH INNEHÅLL

Syftet med arbetet mot diskriminering och kränkande behandling är att skydda barn och elever mot kränkningar av deras värdighet. Planens funktion är att förebygga och förhindra att kränkningar förekommer genom att beskriva konkreta åtgärder och ha tydliga rutiner. Planen är en dokumentation av det arbete som bedrivs löpande samt utgångspunkt för uppföljning, utvärdering och utveckling. Planen är därmed en del i det systematiska kvalitetsarbetet.

Planen är även ett verktyg att använda sig av då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling uppstår i verksamheten, genom att den beskriver vilken arbetsgång som ska följas i sådana situationer, hur utredningar och åtgärder ska dokumenteras och följas upp.

2. FÖREGÅENDE ÅRS UTVÄRDERING (MOTSVARAR STEG 4 I FÖREGÅENDE ÅRS PLAN)

Enligt 6 kap. 8 § skollagen ska en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan. Utvärderingen i föregående års plan är utgångspunkten för den nya planen.

2.1.

Föregående periods åtgärder	Målet med åtgärden/önskvärd effekt	Effekt/hur blev det
Se till att använda oss av barnens namn vid tilltal.	Minska risken att de skolas in i en viss könstillhörighet.	Medvetenheten bland pedagogerna har blivit högre. Risken att placera barn i en viss könstillhörighet har minskat/blivit obefintligt.
Se till att dela upp barngrupperna i olika konstellationer samt aktiviteter.	Få barnen att leka med olika personer samt prova på olika aktiviteter.	Barnen har fått möjlighet att möta olika miljöer och personer genom att förskolan har påbörjat arbete med block och det förhindrar att ev. fastna i samma relationer och miljöer.
Viktigt med närvaro i ateljén vid kojan på Junibacken samt att se till att tyget inte är nerfällt då det är många barn inuti kojan.	Förhindra kränkningar.	Det är alltid en pedagog närvarande i Junibackens ateljé när det är barn där. Är det flera barn som vill vara i kojan så tas tyget upp. Kränkningar har minskat och blivit nästintill obefintlig.
Arbeta med barns rätt till sin egen kropp- säga STOPP!	Trygga barn med bra självkänsla. Förhindra kränkningar. Barnen får lära sig rättigheten att de bestämmer över sina egna kroppar.	Vi ser att barnen använder redskapet STOPP-handen i verksamheten och i samband med värdegrundsveckorna har materialet presenterats på olika sätt för barnen. Pedagoger har tagit del

		av materialet på APT/Block och vi pedagoger tänker på att använda ett medvetet språkval som förtydligar händelser.
Vi pedagoger måste bli mer tydliga kring hur vi arbetar med genus.	Medvetenhet bland vårdnadshavare kring vårt genusarbete.	Vårt förhållningssätt är viktigt och vi fortsätter att tänka på att arbeta normkritiskt och lyfter diskussioner kring detta i olika mötesforum och i den dagliga verksamheten. Förskolans inommiljö har förändrats, en progression i materialet där barnen erbjuds okodat material att utforska. Det finns också många olika mötesplatser där barn kan mötas och i olika konstellationer.
Vi har alla skaffat bilder med de olika diskrimineringsgrunderna på som vi satt upp på avdelningarna. Dessa kommer vi arbeta med utifrån ålder. Dessa ersätter den förenklade plan vi tänkte göra till barnen.	Konkretisera plan mot diskriminering och kränkande behandling för barnen.	Detta har vi tyvärr inte arbetat tillräckligt med och vi ser att vi måste förtydliga bilderna och dess innebörd ytterligare i vårt arbete med barngruppen. Ett sätt kan vara att dramatisera olika dilemman som vi ser sker i verksamheten bland barnen och låta dem få vara med i diskussionerna kring detta och hur vi kan gå vidare.
Vi ska ha kontinuerliga diskussioner kring genus	Öka medvetenheten kring genus.	Vi behöver ha fortlöpande diskussioner inom detta område som en ständig påminnelse i arbetet för att kunna öka vår medvetenhet kring genus och normkritik.
Genomgång av förskolans barnlitteratur för att uppdatera den.	Kritisk granskning	Vi har rensat ut gammal litteratur och kategoriserat upp den. Den har även fått en ny plats att utgå från.

3. UNDERSÖKNING AV RISKER (STEG 1)

Syftet med undersökningen är att upptäcka om det förekommer diskriminering, repressalier, trakasserier och kränkande behandling samt eventuella risker för diskriminering, repressalier, trakasserier och kränkande behandling och andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten. De problem- och riskområden som identifieras i verksamheten ligger till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras. Undersökningen omfattar såväl förekomsten av diskriminering, repressalier, trakasserier och kränkande behandling som en översyn av den egna organisationen på såväl individ-, grupp- och verksamhetsnivå.

3.1. Redovisning av hur periodens undersökning har gått till och hur personalen och barnen/eleverna har medverkat

Genom dagliga samtal med barn och vårdnadshavare får vi tillgång till det enskilda barnets tankar och funderingar samt vårdnadshavarnas eventuella frågor. Vid hämtning får vårdnadshavarna daglig information om barnets vistelse hos oss. Vid våra introduktioner/utvecklingssamtal ges vårdnadshavare tillfälle att ta upp och diskutera frågor som har med likabehandling att göra. Vårdnadshavarna ges möjlighet att delta i olika möten där de kan komma med synpunkter och ta upp egna frågor. Vi har tagit del av vårdnadshavarnas åsikter och synpunkter som berör detta område utifrån den enkät som Uppsala Kommun genomför varje år. Under hösten har vi under två veckor i samband med introduktionerna av nya barn och vårdnadshavare lyft värdegrundsarbetet. Både barn och vårdnadshavare har som exempel fått lämna synpunkter på hur man är en bra kompis och vi pedagoger har visat barnen STOP-handen som ett konkret verktyg att använda sig av.

Barnen har involverats genom observationer, samtal och barnintervjuer. Barnen har fått frågor kring deras trivsel på förskola, platser på förskolan de inte känner sig trygga på. Vi har läst kompisböcker och haft bokprat om innehållet med barnen.

Incidentrapporter (KIA) använder vi oss av.

Förskolan har ett samarbete med en språk- och kulturpedagog som kan komma och ge handledning och involvera oss i arbetet med interkulturalitet.

Förskolan har påbörjat ett blockarbete som möjliggör att barnen vistas i nya miljöer anpassade efter deras ålder och en möjlighet att mötas i olika sätt och i olika miljöer.

Under året har vi tyvärr ej hunnit med att göra trygghetsvandringar med barnen men vi avser att inte ta bort det och göra detta i samband med värdegrundsveckorna på hösten men ev. också någon gång under VT.

Vi har diskuterat i arbetslagen på både avdelningsplanering, blockmöte samt i förskolans utvecklingsgrupp.

3.2. Områden som berörts i undersökningen

- ☐ Kränkande behandling
- ☐ Kön
- ☐ Könsoverskridande identitet eller uttryck
- ☐ Etnisk tillhörighet
- ☐ Religion eller annan trosuppfattning
- ☐ Funktionsnedsättning
- ☐ Sexuell läggning
- ☐ Ålder

3.3. Redovisning av undersökningens resultat

Kränkningar:

- I buskarna på båda gårdarna samt vid det utstickande lekhuset vid förrådet/soprummet vid lilla gården kan det vissa årstider bli svårt att se barnen och dess lek. Det kan förekomma kränkningar.
- Vilekulla har en koja där det kan förekomma kränkningar men det har åtgärdats genom att tyget har tagits bort.
- Barnen ska få möjlighet att under värdegrundsveckorna lära sig våga säga *STOPP* på ett bra sätt om de känner sig otrygga eller inte vill delta i en lek.
- Barn som medvetet går fram till andra och tar deras material/saker utan att protester förekommer. De barn som blir utsatta väljer att backa pga. rädsla. Vi pedagoger arbetar med att ta fram ett sätt för att sprida oss bättre och därmed kunna vara mer närvarande och cirkulera vid behov för att förhindra olika typer av kränkningar.
- Vi tänker på hur vi bemöter barnen och dess kläder genom att benämna kläderna funktion istället för utseende.
- Det kan förekomma ålderskränkningar bland barnen genom att exempelvis säga; - *Det är bara alla som är 3 år som får vara med.*

Kön:

- Vårdnadshavare har upplevt att barnen leker i låsta enkönade grupper samt är fast i vissa typer av aktiviteter. Vi pedagoger försöker uppmuntra barnen till möten med nya "ansikten" och delar in barnen i mindre grupper och aktiviteter men i nya konstellationer.
- Vårdnadshavarna saknar tydlig information kring hur vi arbetar med normkreativitet.
- Vi pedagoger upplever att vi har för få gemensamma diskussionstillfällen kring normkreativitet.
- Vi tänker på att använda oss av vårdnadshavare istället för föräldrar i våra dokument.

4. ANALYS AV ORSAKER (STEG 2)

Kön:

Vi är medvetna om att vi ska använda barnens namn vid tilltal. Vi ska öka vår medvetenhet kring hur vi tilltalar barnen genom att t.ex. påminna varandra. Vi fortsätter arbeta med vårt förhållningssätt då vi ser att det fortfarande finns brister.

Barnen väljer själva vilka de ska leka med och det beror ofta på intressen som barnen har. Vi upplever själva att det inte enbart är könstillhörigheten som är avgörande. Barnen har även fått välja aktiviteter de vill utföra själva. Vi har påbörjat ett arbete med block som möjliggör möten över åldersgränser samt tillfällen att få möta okodat material och kompisar på andra avdelningar. Vi ser att utemiljön är lättare att kunna mötas i såväl som att mer kränkningar kan uppstå som exempelvis ålder. Vi pedagoger försöker också hjälpa barnen att mötas i nya konstellationer genom att ibland styra, ha ett medvetet förhållningssätt till vilket material och vilka kompisar de ska få möjlighet att utforska. Vi ser att den fria leken gärna kan bli stereotyp och att barnen gör val som hindrar dem att upptäcka andra barn och lekar.

Vi har inte uppmärksammat genus i diskussioner med vårdnadshavare och vi pedagoger har samtalat kring genus men inte kontinuerligt.

Kränkningar:

I buskar och mindre kojor och på vissa undanskymda platser är det svårt för oss att alltid ha överblick på barnen. Vi pedagoger arbetar mer med att vara rörliga och sprida oss samt att vi har en god kommunikation med varandra för att förhindra så att det kan uppstå tillfällen till kränkningar.

Vi har arbetat med stopphanden vilket innebär att barnen säger stopp då de känner sig kränkta. Det är samma tankar som "Barns rätt till sin egen kropp" och säga "Stopp min kropp!"

5. ÅTGÄRDER (STEG 3)

5.1. Konkreta åtgärder utifrån årets undersökning och utvärderingen av föregående års plan

Åtgärd	Verksamhetsform	Mål att uppnå/önskvärd effekt	Ansvar/person	Tidsplan	Uppföljning när och hur
Fortsätta att använda oss av barnens namn vid tilltal		Minska risken att de skolas in i en viss könstillhörighet	Alla pedagoger	Kontinuerligt	Utvecklingsgrupp/Block/APT
Uppmuntra barnen att välja andra aktiviteter och kompisar än vad de brukar för att skapa nya möten med både material och människor		Stärka barnen att välja aktivitet efter eget önskemål. Ge barnen möjlighet att prova på olika aktiviteter och i nya kompiskonstellationer	Alla pedagoger	Kontinuerligt	Utvecklingsgrupp/Block/APT
Implementera arbetsmaterial; <i>Liten och trygg</i> och <i>Stopp, min kropp!</i>		Låta barnen få möjlighet att lära sig rättigheten att de bestämmer över sin egen kropp och därmed stärka deras självkänsla.	Alla pedagoger	Kontinuerligt	Utvecklingsgrupp/Block/APT
Förskolan ska ha värdegrundsveckor (2 st) i samband med höstens introduktion där vi arbetar mer med värdegrunden och ha den i fokus.		Förhindra eventuella kränkningar och låta barnen få vara en del i värdegrundarbetet genom att exempelvis bestämma gemensamma kompisregler.	Alla pedagoger	Kontinuerligt och i samband med värdegrundsveckorna i september	Utvecklingsgrupp/Block/APT
Genomföra intervjuer med barnen om deras vistelsemiljö såväl ute som inne. Eventuellt genomföra trygghetsvandringar såväl inomhus som utomhus med barnen.		Förhindra kränkningar som kan uppstå i miljöer som barnen uttrycker oro över.	Alla pedagoger	En gång/termin	Utvecklingsgrupp/Block/APT
Vi fortsätter arbetet med de olika		Konkretisera plan mot	Alla pedagoger	Kontinuerligt	Utvecklingsgrupp/

diskrimineringsgrunderna (bilder på dessa finns tillgängliga för barnen på varje avdelning) då vi ej anser att vi arbetat tillräckligt med detta och ska hålla den levande.		diskriminering och kränkande behandling för barnen.			Block/APT
Förskolan måste arbeta mer med ett normkritiskt förhållningssätt där vi kan ha olika diskussionsforum kring exempelvis genus och interkulturalitet.		Öka medvetenheten och utmana oss själva genom att diskutera konkreta exempel från förskolans verksamhet.	Alla pedagoger	Start läsåret 2019 Kontinuerligt	Utvecklingsgrupp/ Block/APT

6. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING (STEG 4)

6.1

Periodens åtgärder	Målet med åtgärden/önskvärd effekt	Effekt/hur blev det

6.2. Medverkade barn/elever i arbetet och i utvärderingen av planen?

Ja ☒

Nej ☐

Om nej, varför?

Barnen har inte deltagit i en specifik utvärdering av själva planen men de har fått möjlighet att delta genom barnintervjuer/barnutvärderingar. Vårdnadshavarna har fått tillgång till planen genom att vi sätter upp den i våra hallar och nämner den på höstens möte för vårdnadshavare samt på informationsmötet för nya vårdnadshavare. Vi informerar även på Unikum att planen är reviderad och sitter uppe i hallarna.

7. ATT UPPTÄCKA, ANMÄLA OCH ÅTGÄRDA DISKRIMINERING, TRAKASSERIER OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Se Utbildningsförvaltningens rutin för anmälan och handläggning av kränkande behandling och definitioner och begrepp ur Allmänna råd LÄNKAR

7.2.Rutiner – information till barn, elever och vårdnadshavare om hur de ska anmäla diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Barn och vårdnadshavare vänder sig till förskolans personal eller förskolechef.

Förskolan håller möten för vårdnadshavare terminsvis där det lämnas information om hur man externt kan via kommunens och förskolans webbsida göra en anmälan. Det finns även blanketter på respektive avdelnings anslagstavla som skickats in till Utbildningsnämnden. Det går även bra att vända sig direkt till ansvarig förskolechef eller biträdande förskolechef.

7.3.Rutiner för personalens respektive chefs skyldighet att anmäla

- Vid misstanke om kränkande behandling görs en anmälan till förskolans förskolechef, vilken är ytterst ansvarig för verksamheten.
- Förskolechefen anmäler då internt via Uppsala kommuns interna webb "Insidan" till huvudmannen som skyndsamt utreder omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna.
- Huvudmannen vidtar därefter de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

7.4.Rutiner för utredning, åtgärder och dokumentation avseende diskriminering och kränkande behandling

- Så snart förskolan får kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling har eller kan ha inträffat ska detta utredas. Samtal med barnet/barnen sker direkt. Både med den som utsatts samt den som utfört diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling. I samtalet med utövaren görs överenskommelser för att det inträffade inte ska upprepas.
- Berörda vårdnadshavare informeras samt förskolechef. Berörda pedagoger ansvarar.
- De enskilda samtalen och det inträffade dokumenteras. Berörda pedagoger ansvarar.
- Uppföljning mellan pedagoger. Berörda pedagoger ansvarar.
- Om personal eller föräldrar misstänks för diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling ansvarar förskolechefen för att utreda detta.

7.5.Rutin när personal har kränkt barn/elever

- Den som ser att ett barn bli kränkt av personal agerar omedelbart. Tala om för berörd personal att det är ett absolut förbud mot detta enligt diskrimineringslagen och skollagen.
- Anmälan till förskolechef/rektor direkt som ansvarar för utredning av händelsen. Information/samråd ska alltid ske med HR Center.

- Förskolechef/rektor meddelar samtliga vårdnadshavare.
- Förskolechef/rektor kallar till enskilt samtal med berörd personal och kallar därefter till samtal med samtliga vårdnadshavare.

7.6.Rutin för revidering av periodens plan och fastställande av nästkommande plan – datum

- I början av terminen läser alla pedagoger igenom planen och diskuterar den på en arbetsplatsträff.
- På höstens möte för vårdnadshavare informeras vårdnadshavare om förskolans plan.
- Varje avdelning har löpande diskussioner med barn och mellan pedagoger.
- Under höst- samt vårtermin tas planen upp på arbetsplatsträffar, i utvecklingsgruppen och på blockmöten.
- Kartläggning av risker via barnobservationer, barnintervjuer och ev trygghetsvandringar och diskussioner i arbetsgrupper görs i oktober.
- Utifrån observationer, barnintervjuer och gruppdiskussioner revideras nuvarande plan inför nästa termin.

8. DELAKTIGHET I ÅRETS ARBETE

8.2.Beskriv hur barnen/eleverna ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Barnen ska vara delaktiga i det främjande arbetet som bygger på att vi skapar vår miljö tillsammans. De vuxna ska vara förebilder, vägleda barnen och möjliggöra barnens delaktighet i många praktiska frågor. De får på så sätt träna sig i att ta ansvar för miljön men även för varandra. De kan vara delaktiga i att hjälpa varandra, delta i rutiner, förskolans olika aktiviteter, problem och konfliktlösning osv. Vi vill skapa en vi-känsla på Myrgången.

Barnen är delaktiga i värdegrundsarbetet som pågår hela tiden. Vi arbetar med värdegrunden tillsammans med barnen och gör dem delaktiga genom att bryta ner den till barnens nivå och låta barnen förklara med egna ord vad det betyder för dem. Vi arbetar aktivt i vardagliga situationer med att få barnen att ta hänsyn till varandra och att lyssna på varandra samt att vi pedagoger uppmärksammar barnens positiva handlingar. Vi är observanta på relationerna i barngruppen och hjälper vid behov till att lösa konflikter. Barnens plan mot diskriminering och kränkande behandling ska finnas och vara synlig för barnen och diskussioner ska föras utifrån denna. Vi genomför barnintervjuer angående deras syn på sin vistelsemiljö och ev. trygghetsvandringar med barnen för att skapa trygga miljöer som också kan utvecklas.

8.3.Beskriv hur personalen ska medverka i det främjande och förebyggande arbetet

Arbetet pågår under hela läsåret. Vi ska arbeta med diskrimineringsgrunderna på exempelvis arbetsplatsträffar, blockmöten samt i utvecklingsgruppen. Vi ska kontinuerligt utföra observationer av barngruppen, samtala med barnen kring trivsel och utföra trygghetsvandringar. Uppföljning sker fortlöpande. Vi pedagoger ska finnas nära barnen i deras lekar och aktiviteter för att vara lyhörda för hur gruppen fungerar och hur samspelet fungerar mellan barnen. Vi uppmuntrar goda kompishandlingar. Vi har nolltolerans mot kränkande behandling.

Planen skall göras känd för alla pedagoger på förskolan. Det främjande och förebyggande arbetet ska ske såväl i vardagen som i specifika projekt. Alla pedagoger ansvarar för att vara delaktiga i diskussioner och samtal på APT och blockmöten kring likabehandlingsarbetet och det ska systematiskt implementeras för att vara levande. All personal ska läsa och framföra åsikter om innehållet i planen innan den fastställs. Vi har ett gemensamt ansvar och ska hålla fortlöpande diskussioner kring målen i planen.

9. ATT GÖRA PLANEN KÄND - FÖRANKRING

Barnen/eleverna

I samlingar och övrig verksamhet, när det ges tillfälle att prata om och diskutera t.ex. barnens trivsel och vilka rättigheter de har. Barnen ska veta vem de vänder sig till om de känner sig oroliga över något. Vi samtalat med barnen om diskrimineringsgrunderna med hjälp av bilder som alla fått till respektive avdelning. Planen förankras hos barnen i förskolans värdegrundsarbete. Vi pratar kontinuerligt med barnen om hur man är en bra kompis genom dagliga samtal och vid konfliktlösningar. Vi pratar om deras rättigheter och skyldigheter och vikten av att inte utsätta andra och reagera på om kränkande behandling eller trakasserier förekommer.

Vårdnadshavarna

Vårdnadshavarna informeras på vårens informationsmöte för nya vårdnadshavare och på höstterminens möte för vårdnadshavare. På förskoleråd som förskolan erbjuder varje termin finns möjlighet att diskutera eventuella frågor som berör planen. Under introduktionen av nya barn på förskolan får alla nya vårdnadshavare information om planen mot diskriminering och kränkande behandling. Planen finns att läsa på varje hemvist (uppsatt på anslagstavlan i varje ytterhall). Planen finns tillgänglig på förskolans webbsida: <http://www.myrgangensforskola.uppsala.se>

Personalen – alla som är verksamma inom utbildningen

- Vid nyanställning
- Presentation på arbetsplatsträff där personalen får möjlighet att påverka dess innehåll. All personal ska sätta sig in i planen.
- Övrig personal som lokalvård och kökspersonal delges planen genom eget exemplar.